

SINTEZA PRINCIPALELOR PROPUNERI DE REVIZUIRE DIN CADRUL PROPUNERILOR PRIMITE DE FC

TITLUL I - Principii generale

- Protecția specială a românilor din străinătate.
- Exercițarea puterii statului de către autoritățile publice trebuie să fie proporțională și nediscriminatorie.
- Principiul transparenței instituționale.
- Art. 1, alin. (5) – „ În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor, precum și respectarea hotărârilor judecătorești sunt obligatorii”.
 - ar trebui inclusă și mențiunea de respectare a hotărârilor CEDO.

TITLUL II – Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale

- Art. 4 – Discriminare: lărgire arie (Orice discriminare bazată pe sex, culoare, origine etnică sau socială, trăsătură genetică, limbă, credință sau religie, opinii politice sau de altă natură, calitatea de membru al unei minorități naționale, proprietate, naștere, dizabilități, vârstă sau orientare sexuală va fi interzisă.)
- Garantarea drepturilor părinților.
- Persoanele aparținând minorităților naționale să poată avea doar cetățenia română.
- Întărirea Art. 26 și stipularea ca autoritățile publice respectă viața intimă, familială și privată și protejează membrii familiei de abuzuri și violență.
- Art.- 23 – reținerea este permisă doar 24 de ore, dar se sugerează completarea « poate fi dispusă numai de judecător ».
- Art.27, alineatul 2 - eliminarea derogării în situația în care cele prevăzute anterior fac obiectul de apărare a securității naționale sau a ordinii publice.
- Art. 28 privind secretul corespondenței – sancțiuni pentru nerespectare de către autorități sau alte organisme, consolidare garanții existente, specificare situații speciale când pot exista ingerințe.
- Art. 41 - La munca egală, discriminarea de gen este interzisă.
- Art. 50 – referire la persoanele cu dizabilități, nu la cele cu handicap.
- Obligația statului de a acorda asistență tuturor cetățenilor cu domiciliul în România, când necesită îngrijiri medicale cu caracter preventiv sau curativ (cu detalierea tipului de asistență).
- Autonomia cultelor ca o componentă a libertății religioase.
- Libertatea de alegere a religiei, a educației religioase, de manifestare a religiei. Dreptul de a participa la educație religioasă conform confesiunii (în sistemul public).
- Dreptul la un mediu sănătos.
- Art. 52. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea judecătorilor sau procurorilor, pentru erorile judiciare săvârșite cu rea credință sau prin gravă neglijență, respectiv prin gravă incompetență profesională.

- Art. 52 – Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică - înlocuirea "pagubelor" cu "prejudiciilor" și cu adăugarea termenului de despăgubire "echitabilă", la nivel de principiu.
- Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între bărbat și femeie, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.
 - Familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

Dreptul de a alege și a fi ales, consultări populare

- Statul are obligația de a asigura participarea la vot a cetățenilor din străinătate (ex: vot prin corespondență)
- Obligatorietatea votului (obs. opinii pro și contra, dificil de apreciat care primează)
 - Atât timp cât votul nu este obligatoriu, nu se poate cere cvorum la alegeri /referendum.
- Statul roman garantează prin legea electorală egalitatea de șansă.
- Vot de blam introdus în Constituție (ar determina retragerea candidaților și reluarea alegerilor)
- Referendum : validare cu 50%+1 din cei prezenți, excepție – referendumul pentru Constituție 50%+1 din populație
 - Dreptul cetățenilor de a iniția un referendum: 150 000-200 000 cetățeni.
- Drept de inițiativă legislativă: 50-75 000 cetățeni pentru propunere legislativă.
- Date fixe pentru alegerea parlamentarilor și a președinților: asigurarea continuității /funcționării normale a instituțiilor indiferent de perioadele de alegeri.

TITLUL III – Autoritățile publice

CAPITOLUL I-II-III – Parlamentul / Președintele României /Guvernul

- Separația puterilor în stat - să devină funcțională - prin delimitarea rolului constituțional al Președintelui și reglementarea clară a mecanismelor de interacțiune și control reciproc dintre puteri (dizolvarea parlamentului, moțiunea de cenzură, angajarea răspunderii Guvernului);
- O precizare mai clară a raporturilor dintre instituții (din p.d.v. politic).
- Constituția să răspundă nevoii de stabilitate politică
- Transparența decizională.
- Clarificarea atribuțiilor celor trei instituții și a raporturilor lor.
- Eliminarea numirilor în funcții publice (doar concurs), inclusiv în cazul autorității judecătorești.
- Drept de inițiativă legislativă: 55.000 de cetățeni / revizuirea Constituției – inițiată de 250.000 cetățeni.

Președinte

- Republică parlamentară – clarificarea primatului Parlamentului în relația cu Guvernul și Președinția
- Pentru alegerea Președintelui este nevoie de o majoritate de două treimi din numărul total al deputaților și senatorilor. Votul se exprimă prin scrutin secret în cel mult trei tururi. În cazul în care nici unul dintre candidați nu a întrunit majoritatea de două treimi se organizează cel de al doilea tur de scrutin. La al treilea tur de scrutin este suficient votul majorității din numărul total al membrilor celor două Camere.
- Președintele nu participă la ședințele de guvern.
- Problemele care se supun referendumului și data desfășurării acestuia se stabilesc de Președintele Republicii, prin decret.
 - Punctul de vedere al Parlamentului se exprimă printr-o hotărâre.
- Președintele propune premierul în urma consultărilor cu partidele parlamentare – are ultimul cuvânt doar dacă nu există niciun consens la nivelul partidelor.

- Alegerea președintelui pe baza regiunilor ce vor fi înființate.

Parlament

- Importanța normelor metodologice de aplicare a legilor.
- Modificarea logicii de reprezentare actuale.
- Bicameralism – diferențierea competențelor. Ex: Senatul adoptă legi de ratificare a tratatelor și legi privind teritoriul și siguranța națională.
- Funcția de deputat sau senator să fie incompatibilă cu calitatea de membru în Guvern.
- Pierderea mandatului de către parlamentarii care părăsesc partidul alături de care au candidat.
- 300 deputați + 100 senatori (aceștia din urmă reprezintă regiunile)
- Moțiunea de cenzură inițiată va indica și candidatul pentru funcția de prim ministru în caz de retragerea încrederii acordate Guvernului.

Guvern

- Clarificarea procedurii de numire a Premierului.
- Eliminarea ordonanțelor guvernamentale sau impunerea unui mecanism prin care guvernul poate cere în mod excepțional adoptarea unor legi de către Parlament într-un termen clar definit (Ex. 5 zile lucratoare). Guvernul sa poată cere Parlamentului să se pronunțe de urgență asupra unui proiect de lege în maximum x zile calendaristice – dar soluția legislativă este lege prin dezbateri în Parlament, nu ordonanță care abia apoi este validată de Parlament.
- Remanierea Guvernului este atribuția și răspunderea primului-ministru. Primul-ministru în prealabil se va consulta cu Președintele României, care va semna actul de revocare sau de numire.
- Reformularea art. 109 privind răspunderea membrilor Guvernului.

CAPITOLUL V - Administrația publică

- Principiul profesionalizării funcției publice.
- Regiunile se organizează și funcționează potrivit principiului descentralizării, a subsidiarității și a autonomiei locale.
- Eliminarea posibilității utilizării limbilor minorităților naționale în administrație.
- Responsabilizarea fiscală la nivelul autoritatilor.
- Regionalizarea: trebuie clar definită noțiunea de regiune și atribuțiile la nivel de regiune ale prefectului, precum și competențele consiliului județean în raport cu cele ale prefectului. Cu atenție sporită la nivel financiar – competențe și alocare de fonduri.
 - O constituție a regiunilor nu trebuie să afecteze (trunchieze) suveranitatea națională.
 - Nivelul de descentralizare este foarte important : serviciile trebuie să acopere cât mai corect nevoile cetățenilor, dar acest proces trebuie să fie și în corelație cu practica europeană.
 - Descentralizarea internă merge în paralel cu centralizarea externă, prin prisma deciziilor politice la nivelul Uniunii Europene.
 - Desființarea județelor trebuie coroborată cu precizarea atribuțiilor la nivel regional.
- „Efectivizarea” principiului autonomiei administrative locale prin reglementarea sa în cadrul principiilor generale ale Constituției și precizarea componentelor sale (normativă, financiară, contractuală, funcțională) și a garanțiilor acestora.
- Limitarea nr. de mandate ale aleșilor locali.
- Cetățenii europeni să poată ocupa funcții în administrația publică.
- Consultarea populară ca bază a deciziilor privind comunitatea – vot electronic.
- Includerea subsidiarității în principiile de funcționare ale administrației publice.

CAPITOLUL VI - Autoritatea judecătorească

- Hotărârile CSM în materie disciplinară rămân definitive.
- Răspunderea materială a judecătorilor în cazul deciziilor invalidate de instanțe internaționale.
- Termenele clare pentru soluționarea cauzelor / luarea deciziilor la nivelul instanțelor de judecată / procurori.
- Înființarea Consiliului Superior al Procurorilor.
- Responsabilitatea patrimonială a magistraților în cazul unor eventuale greșeli judiciare.
- Întărirea puterii procurorilor.
 - Asigurarea pentru procuror a unui statut de independență asemănător judecătorului, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg;
 - independența și inamovibilitatea procurorilor, casarea soluțiilor procurorilor.
- Statutul judecătorilor - în toate aspectele carierei, CSM ar trebui să fie instituția care să lua decizia.
- Toate reglementările referitoare la procurori, ca principii, ar trebui să fie aceleași și la judecători.
- Statutul magistratului este garantat, atât timp cât se află în sistem.
- Prezența societății civile în cadrul structurii CSM.
- Celeritate, profesionalism și răspundere pentru deciziile luate.

Securitate națională

- Constituția trebuie să reflecte existența celor 3 paliere de securitate: națională și internațională, dar și unională.
- Stabilirea unui control mai strict al Parlamentului asupra chestiunilor și structurilor de securitate : armata și servicii secrete.
- Opțiuni în acest domeniu: limitarea puterilor statului sau a drepturilor cetățenilor.

TITLUL IV - Economia și finanțele publice

- Art. 135 completare: stimularea cercetării științifice și tehnologice naționale, a antreprenoriatului inovativ, a artei și protecția dreptului de autor.
- Exploatarea durabilă a resurselor naturale. Deciziile autorităților publice trebuie să țină cont de principiile dezvoltării durabile a comunităților afectate
- Creare CES pe domenii de activitate.
- Principiul predictibilității: orice lege cu impact asupra fiscalității poate fi adoptată cu minimum 6 luni înainte de intrarea ei în vigoare
- Întărirea principiului neretroactivității efectelor actelor legislative.

TITLUL V - Curtea Constituțională

- CCR să fie compusă din 14 judecători, dintre care 5 să judece într-un complet de primă instanță iar 9 în complet de recurs, care să reformeze în mod definitiv actele primei instanțe.
 - Instanța de recurs din cadrul CCR să se pronunțe pe toate tipurile de acte pe care le emite Curtea în exercitarea atribuțiilor.
- Selecția judecătorilor CCR:
 - criterii de competență și imparțialitate / independență politică absolut necesare; o detașarea a criteriilor de selecție a judecătorilor și al modului de evaluare a acestora.
 - creșterea numărului de judecători pentru creșterea capacității de lucru a CCR
 - Noi variante numire judecători CCR:
 - 5 judecători nominalizați de către Parlament, 5 de către Guvern împreună cu Președintele și 5 de către Consiliul Superior al

- 3 de către Corpurile universitare specializate, 3 de către funcționari ai principalelor profesii juridice și 3 de către Înalta Curte de Justiție și Casație.
- CCR poate fi sesizată și de CNCJ.
- Variante de numire a judecătorilor CCR
 - Cinci judecători sunt numiți de Parlament în ședința comună a celor două Camere, cinci de Președintele Republicii, cinci de Consiliul Superior al Magistraturii (dacă rămâne această instituție în formă actuală sau de Înalta Curte de Casație și Justiție)
 - Trei judecători sunt numiți de Camera Deputaților, trei de Senat, trei de Președintele Republicii, trei de Consiliul Superior al Judecătorilor, trei de Consiliul Superior al Procurorilor.
- CCR se pronunță asupra actelor normative (...) emise de autoritățile (...) regionale, la sesizarea Guvernului, a președintelui Regiunii, a cel puțin doi președinți de consiliu județean, sau a unui număr de consilieri județeni sau consilieri regionali în condițiile stabilite de lege organică.
- CCR soluționează conflictele „de competență” de natură constituțională dintre autoritățile publice fundamentale ale puterii legislative, executive și judecătorești, la cererea uneia dintre părți ai conflictului.

TITLUL VI - Integrarea euroatlantică

Art. 148 – Aderarea la tratatele constitutive UE să se facă prin referendum cetățenesc.

TITLUL VII - Revizuirea Constituției